

Praktijkgericht onderzoek aan hogescholen

Kennis om maatschappelijke problemen aan te pakken

Met praktijkgericht onderzoek werken hogescholen aan oplossingen voor maatschappelijke problemen als klimaatverandering, vergrijzing en toenemende zorgvragen. Studenten, docenten en lectoren onderzoeken samen met bedrijven, organisaties en kennisinstellingen welke innovaties (diensten, producenten en processen) helpen om maatschappelijke vraagstukken aan te pakken. Door studenten te laten participeren in onderzoeksprojecten ontwikkelen zij een onderzoekende kritische houding die van belang is voor hun toekomstige beroepsuitoefening. Ook versterkt het praktijkgericht onderzoek de kwaliteit van het hoger beroepsonderwijs als geheel.

Praktijkgericht onderzoek

Bij praktijkgericht onderzoek werken hogescholen (lectoren, promovendi en onderzoekers, docentonderzoekers en studenten), bedrijfsleven en de publieke sector samen in netwerken. Zij creëren nieuwe kennis voor de beroepspraktijk, het onderwijs en de maatschappij. Vraagsturing staat daarbij centraal. Een belangrijk deel van het praktijkgericht onderzoek wordt gefinancierd door het Nationaal Regieorgaan Praktijkgericht Onderzoek SIA (NWO).

Lectoren

Momenteel werken bij hogescholen zo'n 700 lectoren (waarvan ruim 90% is gepromoveerd). Een lector aan een hogeschool initieert en coördineert praktijkgericht onderzoek aan de hand van vraagstukken die leven bij het bedrijfsleven of in de maatschappij. Bijvoorbeeld op het gebied van zorg, milieu, ruimtelijke ordening of veiligheid. Dit onderzoek is methodisch verantwoord, maatschappelijke relevant en draagt bij aan vernieuwing van het onderwijs. De lector werkt samen met een team deskundigen uit de praktijk, docenten en studenten. Juist het werken met studenten die met verrassende ideeën of vragen komen, die nog geen last hebben van conventies, maakt dat onderzoek een stap verder komt. De verkregen kennis en inzichten publiceert de lector en vertaalt deze naar onderwijs en praktische toepassingen. De lector vormt zo de brug tussen onderwijs en praktijk.

Maatschappelijke vraagstukken

Jaarlijks studeren in het hbo 450.000 toekomstige professionals. Deze professionals gaan aan het werk in een samenleving die in een hoog tempo aan het veranderen is. Nederland maakt deel uit van een globaliserende wereld waarin economieën, kennis en culturen steeds meer met elkaar vervlochten raken. Snelle technologische en sociale ontwikkelingen hebben een grote impact op vrijwel alle aspecten van ons leven. Dit stelt ons voor uitdagingen. De hogescholen hebben daarom in 2016 een hbo onderzoeksagenda opgesteld waarin drie maatschappelijke uitdagingen centraal staan. Deze drie uitdagingen zijn geformuleerd op basis van de inventarisatie van de regionale onderzoeksagenda's van de afzonderlijke hogescholen in relatie tot de uitdagingen zoals die door tal van (inter)nationale organisaties zijn geformuleerd (o.a. Sustainable Development Goals, EU Grand Challenges, Nederlandse topsectoren). De drie maatschappelijke uitdagingen zijn:

1. Hoe creëren we een gezonde en vitale samenleving?
2. Hoe creëren we een veilige en inclusieve samenleving?
3. Hoe creëren we een duurzame en innovatieve economie?

Hbo onderzoek in 10 thema's

Om een bijdrage te leveren aan de oplossing van bovengenoemde maatschappelijke uitdagingen hebben de hogescholen hun praktijkgericht onderzoek en kennisactiviteiten gebundeld in tien thema's:

1. Gezondheid: zorg en vitaliteit
2. Onderwijs- en talentontwikkeling
3. Veerkrachtige samenleving: in wijk, stad en regio
4. Slimme technologie en materialen
5. De gebouwde omgeving: duurzaam en leefbaar
6. Duurzaam transport en intelligente logistiek
7. Duurzame landbouw, water- en voedselvoorziening
8. Energie en energievoorziening
9. Kunst en creatieve industrie
10. Ondernemen: verantwoord en vernieuwend

Atlas Onderzoek met impact

Recent hebben de hogescholen een digitale atlas gelanceerd, de 'Atlas Onderzoek met impact'. Deze atlas maakt het inzichtelijk hoe en waar aan de tien thema's van de onderzoeksagenda invulling wordt gegeven. Zo is binnen een onderzoeksthema te vinden welke lectorenplatforms er zijn, maar ook waar en welke Centres of Expertise er zijn, evenals de Labs en werkplaatsen. Een voorbeeld bij Onderwijs- en talentontwikkeling is o.a. het lectorenplatform Breed platform Arbeid. Daarbij is te zien welke 9 hogescholen aangesloten zijn, wat het platform doet, welke aandachtsgebieden ze hebben en er is een contactpersoon te vinden. Met de digitale atlas willen hogescholen de verdere onderlinge afstemming en samenwerking van onderzoekers bevorderen, maar ook de samenwerking met bedrijven, maatschappelijke instellingen en ander kennisinstellingen stimuleren.

POdium

Op de website [POdium](#) is informatie te vinden van lectoren, hun onderzoeksthema's, evenementen waarbij zij betrokken zijn en voorbeelden van hun onderzoek a.d.h.v. artikelen en filmpjes.

Voorbeeld praktijkgericht onderzoek

De klimaatbestendige stad - Hogeschool van Amsterdam en Hanzehogeschool Groningen

Naar aanleiding van de extreme neerslag in de laatste week van mei 2016 sprak NOS-weerman Gerrit Hiemstra op 2 juni tijdens het NOS-journaal de historische woorden: "Welkom in het nieuwe klimaat, dit zijn voorbeelden van weersituaties die we waarschijnlijk in de toekomst vaker mee zullen maken." De toename van weersextremen, zowel hitte als neerslag, beïnvloedt het leefklimaat in onze steden negatief. Helaas is een klimaatbestendige inrichting van de straat nog geen gangbare praktijk. In samenwerking met verschillende gemeenten hebben onderzoekers van de Hogeschool van Amsterdam en de Hanzehogeschool Groningen voor een aantal veelvoorkomende straatbeelden laten zien dat een klimaatbestendige inrichting van de openbare ruimte niet duurder hoeft te zijn dan een traditionele inrichting. De resultaten van het onderzoek zijn samengevat in een publicatie van SBRCurnet en de HVA: [VOOR HETZELFDE GELD KLIMAATBESTENDIG](#)

Voor meer informatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Nynke van Hurne | Adviseur Public Affairs | hurne@vereniginghogescholen.nl | M 06 2342 63 99 | Vereniging Hogescholen | Prinsessegracht 21 | Postbus 123 | 2501 CC Den Haag | T (070) 312 21 21 | www.vereniginghogescholen.nl | www.twitter.com/Ver_Hogescholen

